

Recenzje

Michael James Hill, Peter L. Hupe (2002). *Implementing Public Policy: Governance in Theory and Practice*. London: Sage Publication

Praca *Implementing Public Policy: Governance in Theory and Practice* to pozycja zasługująca na odnotowanie. Odzwierciedla ona renesans zainteresowania problematyką implementacji polityk publicznych, która przez ostatnie dwadzieścia lat znalazła się na peryferiach akademickiej refleksji.

Książka Hilla¹ i Hupe'a² jest próbą rekonstrukcji dorobku badań nad implementacją polityk publicznych i jego reinterpretacji w kontekście strukturalnych przeobrażeń zachodzących w sferze rządzenia. Reinterpretacja ta ma charakter refleksyjny. Nie polega ona na mechanicznym omówieniu koncepcji teoretycznych budowanych przez badaczy procesów implementacyjnych, lecz na ich umiejętnej syntezie, opatrzonej krytycznym komentarzem.

Implementing Public Policy: Governance in Theory and Practice to opracowanie obszernie i erudycyjne. We Wprowadzeniu omówiono przyjętą przez autorów perspektywę interpretowania i syntezy podejść do badań nad implementacją polityk publicznych. W tej części książki dokonano eksplikacji terminów kluczowych dla przedmiotu pracy, eksponując bogactwo perspektyw teoretycznych, na podstawie których można wyjaśniać pojęcia takie jak: „polityka publiczna”, „implementacja”, „rządzenie”, „ewaluacja”. Wartościowym dopełnieniem tych rozważań jest opisanie zależności zachodzących między tymi pojęciami.

¹ M. Hill jest profesorem Uniwersytetu Newcastle, współpracuje również z Goldsmiths College oraz z Uniwersytetem Brighton. Jest współredaktorem *Journal of Social Policy*.

² P. Hupe jest profesorem Uniwersytetu Erasmusa. Pracował jako doradca w Ministerstwie Spraw Społecznych i Zatrudnienia rządu holenderskiego.

W rozdziale drugim (Pozycjonowanie badań nad implementacją) przedstawiono konceptualne korzenie badań nad implementacją polityk publicznych, odwołując się do refleksji rozwijanej na gruncie socjologii, nauki o polityce, prawa oraz ekonomii. Autorzy publikacji nawiązują m.in. do prac P. Sabatiera, D. Mazmaniana, J. Pressmana, A. Wildavsky'ego, P. Blau, R. Kaufmana, P. Selznicka, M. Lipsky'ego, E. Hargrove'a, E. Bardacha, F. Scharpfa. Sposób tego odwołania się wykracza poza schematyczne omówienie ich dorobku. Rekapitulacja ta cechuje się intelektualną elegancją, analityczną wnikliwością i metodologicznym uporządkowaniem.

W rozdziale trzecim (Teoria implementacji – debata na temat podejścia *down-top* i *bottom-up*) omówiono dwie wyraźne odmienne tradycje badań nad implementacją polityk publicznych. Pierwszą z nich (*down-top*) opisano przez odwołanie się do centralnych założeń koncepcji rozwijanych przez J. Pressmana, A. Wildavsky'ego, E. Bardacha, oraz P. Sabatiera, i D. Mazmaniana. Tradycję określaną mianem podejścia *bottom-up* przedstawiono, odwołując się m.in. do teorii „biurokracji ulicy” M. Lipsky'ego oraz rozważań S. Barrett i C. Fudge'a nad środowiskowymi uwarunkowaniami procesów implementacyjnych. Syntezując rozważania nad ewolucją tych rywalizujących podejść konceptualnych, Hill i Hupe wskazują na postępujący proces ich hybrydyzacji, który w ich opinii jest wyrazem konieczności budowania koncepcji teoretycznych mocno osadzonych w kontekście społecznym.

Dwa kolejne rozdziały (Teoria implementacji oraz Powstanie i upadek paradygmatu implementacji polityki) poświęcono przeglądowi współczesnych badań nad implementacją, które omówiono zgodnie z porządkiem chronologicznym. Przedstawiono tu m.in. metodologiczne rozwa-

żania R. Elmore'a na temat analizowania procesów implementacyjnych, refleksje R. Ripleya i G. Franklina nad grą interesów w procesach implementacji, koncepcję „koalicji przekonania” P. Sabatiera oraz rozważania J.E. Lane'a nad normatywnym wymiarem implementacji. W tej części publikacji podjęto także próbę odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ mają przeobrażenia systemów rządzenia współczesnych państw demokratycznych na proces implementacji polityk publicznych. Analizując to zagadnienie, dokonano periodyzacji przeobrażeń, wskazując na „erę wielkich oczekiwań” (1950–1970), „erę ograniczania rządu” (1980–1990) oraz próbę godzenia logik charakteryzujących dwie pierwsze wskazanym ery (lata 90.).

W rozdziale szóstym (Stan badań implementacyjnych) omówiono współczesne nurty badań nad implementacją polityk publicznych, wskazując zarówno na ich zalety, jak i tkwiące w nich ograniczenia. W kolejnym rozdziale opisano relacje między badaniami implementacyjnymi a działaniami instytucji publicznych zaangażowanych w realizację polityk publicznych. W tej części pracy autorzy skupili się na wyjaśnianiu, w jaki sposób informacje i wiedza wynikające z badań implementacyjnych mogą być wykorzystane do poniesienia jakości polityk publicznych realizowanych w nowym porządku rządzenia,

który cechuje się kompleksowością, współzależnością i zmiennością.

Walorem pracy *Implementing Public Policy: Governance in Theory and Practice* jest jej erudycyjność, przejrzysta konstrukcja, klarowny sposób prezentacji omawianych ujęć badawczych, umiejętność ich trafnego syntezywania oraz opisywania szerszego kontekstu społecznego badań implementacyjnych. W książce przedstawiono wiele interesujących spostrzeżeń i opatrzone je ciekawymi przykładami procesów implementacji zachodzących w różnych systemach rządzenia. Jej zaletą są praktyczne wskazówki dotyczące zastosowania wyników badań implementacyjnych dla podniesienia jakości polityk publicznych. Praca zawiera obszerny wykaz bibliograficzny. Odzwierciedla on dorobek współczesnych badań nad implementacją, stanowiąc wartościowe źródło wiedzy dla badawczy procesów implementacji polityk publicznych.

Szerokie spektrum nurtów badawczych omówionych w tej publikacji sprawia, że jest to pozycja interesująca dla ekonomistów, socjologów i politologów, w szczególności zaś dla badawczy identyfikujących się z nowym zarządzaniem publicznym. Do grona jej adresatów należy zaliczyć również urzędników i ekspertów zaangażowanych w procesy implementacji polityk publicznych.